

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

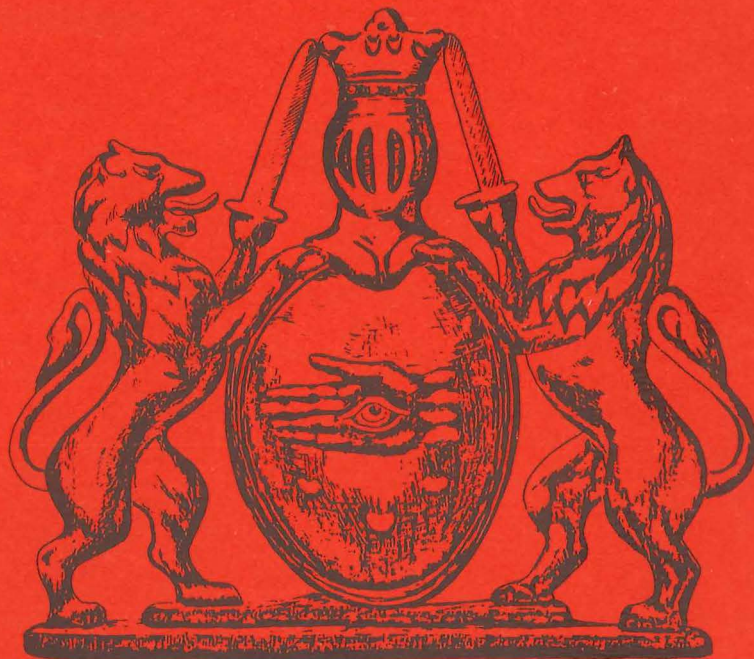
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

4

Pædagogisk Central - Hvidovre Lokalhistoriske Selskab

Glimt af livet i Hvidovre 1925-40

ILDLØS OG KRIMINALITET

4

Pædagogisk Central - Hvidovre Lokalhistoriske Selskab

Glimt af livet i Hvidovre 1925-40

ILDLØS OG KRIMINALITET

JYTTÉ ULDALL
FLEMMING BUCH
JANNE STARTOFT
PETER JACOBSEN
LENE BRUN WINTHER
POUL SVERRILD

ILDLØS OG KRIMINALITET

af Hvidovre Lokalthistoriske Projekt

Forside: Henning Jensen

Lay out: Hvidovre Lokalthistoriske Projekt

Tryk: Hvidovre kommunes trykkeri

Distribution: Hvidovre Pædagogiske Central

Hvidovre 1985

1. udgave

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord		s.	5
V.Hansen	: Duelund	s.	7
E.Duelund	: 5 mandspersoner og 1 kasse øl	s.	7
H.Wiese	: Tyveri af 15 kr.	s.	9
E.B.Rasmussen	: Kørsel for politiet	s.	17
S.S.Matthisen	: Skørentvisten	s.	19
A.Hansen	: Udsmidning fra kroen	s.	21
J.Q.Petersen	: Duelund slås	s.	23
O.Siiger	: En landstryger	s.	25
G.Fjeldsøe	: Smugleri	s.	30
BRAND		s.	35
J.Q.Petersen	: Udhuset brænder	s.	41
E.Larsen	: Frivillig Brandmand	s.	46
F.Westergaard	: Bålet brænder	s.	52

FORORD

Denne bog er en del af en serie på i alt fire bind om livet i Hvidovre i tiden mellem 1925 og 1940.

Serien er blevet til som en del af Lokalhistorisk Projekt, der er et kulturhistorisk beskæftigelsesprojekt for unge arbejdsløse.

Projektets hovedformål har været, pr. interview med båndoptager, at indsamle erindringer fra Hvidovreborgere fra perioden 1925-40.

Dele af de optagne interviews er så af projektdeltagerne blevet bearbejdet, så de kunne indgå i bøgerne i en umiddelbar læselig form.

Grundmaterialet, båndene og båndudskrifterne, findes på Hvidovre Lokalhistoriske Arkiv.

Udover erindringsmateriale indeholder serien samtidigt avisstof og billeder. Avisstoffet er inddraget, både fordi det giver et meget umiddelbart billede af perioden, og fordi det til dels behandler andre sider af det lokale liv, end erindringerne gør, og endelig underbygger avisstof og erindringer i en række tilfælde hinanden.

Enkelte emneområder vil man lede forgæves efter i serien. Det gælder for eksempel politik.

Det skyldes ikke frygt for at tage emnet op, men derimod, at det er et emne, der er bedre egnet til belysning gennem en anden arbejdsform end den, pro-

jektet har anvendt.

Serien er først og fremmest rettet mod folkeskolens ældste klasser, der forhåbentlig kan bruge dele af den i forskellige sammenhænge. Denne skolebrug er baggrunden for, at vi har ladet serien være temaopdelt.

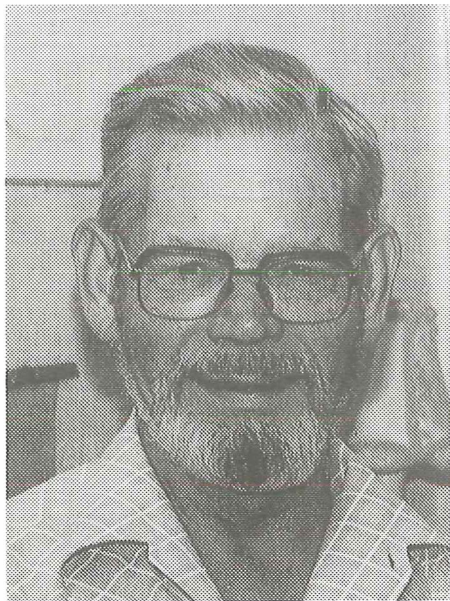
Serien er blevet til under et stærkt tidspres, og projektdeltagerne har egenhændigt udført alle arbejdsopgaverne frem til de tekniske processer omkring trykningen.

Hvidovre Lokalhistoriske Projekt retter hermed en tak til de mange Hvidovreborgere, der har medvirket til at muliggøre projektets gennemførelse.

Hvidovre, december 1984

Poul Sverrild

projektleder, mag. art.

Valdemar Hansen, født i 1910 i Holbæk. Valdemar Hansen kom til Hvidovre i 1936.

DUELUND

Valdemar Hansen fortæller her om landbetjent Duelund.

Vi havde en politibetjent, der hed Duelund. Han var vidt og bredt berømt. Man sagde, at han kunne snuse sig frem til, hvor tyveknægtene var. Og det er nok heller ikke helt forkert, for han kørte natpatrulje på sin cykel, og jeg ved ikke, hvordan han bar sig ad, men han fangede altså mange tyveknægte.

På en eller anden måde var han altid der, hvor tyveknægtene var. Han havde en fantastisk evne til at opsnuse sådanne ting.

5 MANDSPERSONER OG 1 KASSE ØL

Uddrag af E. Duelunds bog:

På natpatrulje med revolver, håndjern og politilygte.

En anden Nat hjalp Dr. Watson mig med at fange ikke mindre end fem Tyveknægte paa en Gang. Det var en tidlig Søndag Morgen. Vi kom kørende i Bil noget uden for Hvidovre, da vi paa Landevejen kom over fem unge Mennesker, af hvilke den ene bar en hel Kasse Øl på

Skulderen, medens de fire andre forenede deres klangfulde Røster i en stemningsfuld Kvartet og gav forskellige Numre fra Danmarks Melodibog til bedste. Jeg kan godt lide lidt Sang og Musik, saa da de sluttede et Nummer af, applauderede jeg Præstationen.

Jeg ventede naturligvis, at de andre Sangere skulde kvittere for Bifaldet, men Godmorgen, Fanden tog ved de fire, der løb ind over Markerne, hvor de hurtigt forsvandt i det høje Sød. Jeg maatte derfor foreløbig nøjes med Øldrageren, der tilsyneladende var lige saa forbavset som jeg over Kammeraternes Absentation. Der var skam ingen Grund for dem at løbe, ork nej. Øllet stjaalet? Absolut ikke, det var ærligt og redeligt købt for hæderligt erhvervede Penge. Hvor? Hos en Købmand nede i Hvidovre for en halv Times Tid siden. Manden glemte aabenbart, at det var Søndag Morgen, men jeg tænker mig, at Liljerne paa Marken, der heller ikke arbejder, ogsaa har svært ved at kende Forskel paa Helligdag og Søgn.

Naa, jeg tog Øldragerens Papirer fra ham, stablede ham ind i Bilen og gav Vognmanden, der kørte for mig, Besked om at passe paa ham. Derpaa saa jeg mig om efter de fire andre, men de var pist væk - borte med Blæsten.

Uden Dr. Watson havde jeg nu intetsomhelst kunnet stille op, men da jeg satte ham paa Sporet, jog han i Løbet af et Par Timer hele Kvartetten op og afleverede dem nok saa nydeligt til mig. Jeg kan her

bemærke, at Dr. Watson var en skarp Modstander af Spiritus - han kunde ikke engang lide, naar jeg en Gang imellem snuppede mig en Bajer - maaske var det derfor, han ved denne Lejlighed viste sig særlig ivrig og hurtig i Tjenesten.

Som ventet havde Købmanden i Hvidovre ikke solgt de fem Gutter eller andre nogen Kasse Øl Søndag Morgen. Saa gik Turen til Arresten, hvor Ølforbruget er minimalt.

TYVERI AF 15 KR.

Helge Wiese fortæller om et tyveri af 15 kroner, hvor politiet greb den forkerte.

Skønt der ikke boede ret mange mennesker i Hvidovre Kommune, så blev der ude lige skråt overfor Svendebjergvej lavet en iskiosk.

Der var store grøfter langs Mellemdigsvej, som Hvidovrevej hed dengang, og der var et gangbræt ind over grøften. Der blev så stillet et skur op som iskiosk inde på grunden foran det rigtige sommerhus, hvor indehaveren boede om sommeren.

Så blev der lavet is. Det var i sådan nogle høje blikbeholdere, som vi drejede rundt.

Der boede som sagt ikke så mange mennesker i Hvid-

Helge Wiese, født i 1914 i Sorø.
Helge Wiese kom til Hvidovre i
1917.

ovre, men når det var godt vejr, kom der jo en hel del på cykel og enkelte i bil, og så blev der solgt meget is.

På den tid byggede mine forældre hus på Svendebjergvej, medens vi boede på Gammelgård. En dag var min bror ovre på Svendebjergvej for at hjælpe til med et eller andet, og så skulle han hjem og i skole om formiddagen.

Så skete der det, at jeg gik ud til ham fra iskiosken, hvor jeg arbejdede. Min mor var ikke hjemme, og vi havde lovet at give vores hund, Bruno, frisk vand, for det var varmt.

Så jeg gik ud og sagde til ham,

-Hvis du vil give Bruno vand, er jeg fri for at gå hjem.

Det ville han godt.

Så gik jeg ind igen, og der gik et par timer, så sagde indehaveren, der var en meget pæn dame,

-Har du stjålet 15 kr. her af kassen?

-Nej, det har jeg ikke, sagde jeg.

-Hvad var du så ude hos din bror efter?

-Jeg var jo bare ude at sige, at han skulle give Bruno rent vand.

-Nej, det passer ikke, for du har stjålet 15 kr., og du har været ude at give ham dem. Det har i været enige om, og så kom du ind igen. Så det melder jeg til politiet.

Og det gjorde hun.

Der kom en helt splinterny betjent ovre fra Rødovre, tror jeg, det var. Han snakkede først med hende, og så gik han i krig med mig.

Nu er det jo ikke nødvendigt at nævne navne i den forbindelse, men han var temmelig hård ved mig, for han troede hundrede procent sikkert, at jeg havde gjort det.

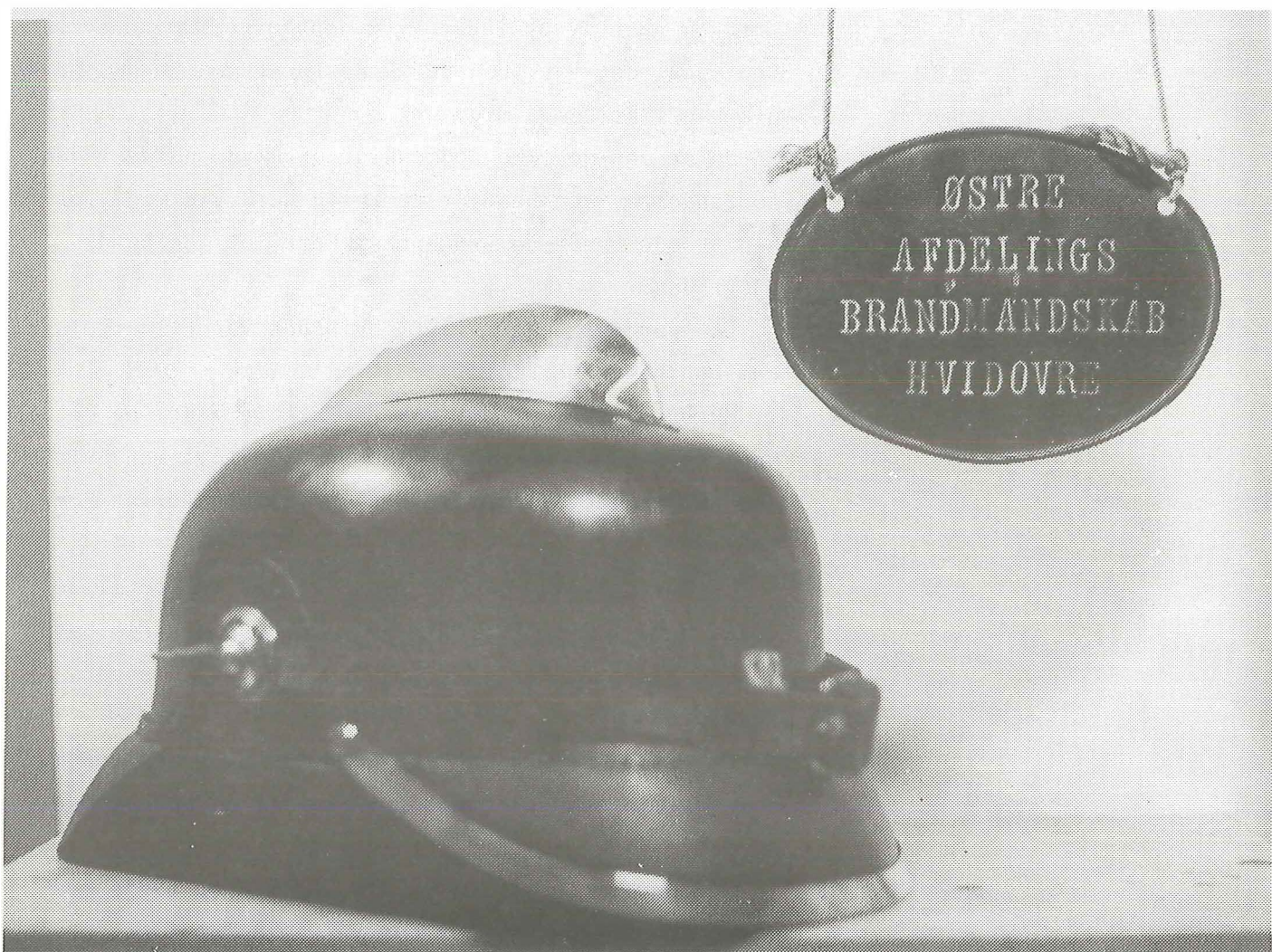
Det var også meget fint, hvis det var tilrettelagt, som hun havde forklaret.

Så sagde han, at det var jo ikke så godt, og det kunne man komme på opdragelsesanstalt for, men hvis jeg indrømmede, så skulle jeg nok slippe for at komme med.

Og han fortalte mig iøvrigt, at der var en lille celle oppe i Bytoften, dér hvor den gamle skole havde været, hvor han havde et kontor eller sådan noget lignende.

Det endte så med, at vi kom hjem, hvor jeg boede. Der var min mor, og hun satte sig til modværge, men hun kunne ikke forhindre betjenten i at tage mig med.

Han satte sig på sin cykel. Jeg fik et tæppe med og en let frakke på, for det var jo koldt i den celle, sagde betjenten. Så løb jeg ved siden af cyklen op imod det gamle Hvidovre ude fra Gammelgård, og han sagde flere gange til mig, at jeg havde nok gjort det, og hvis vi kunne snakke om det, så skulle jeg nok få lov at gå hjem. Men jeg nægtede selvfølgelig, der var jo ikke grund til at indrømme noget, man ikke

Brandhjelm og -skilt. Hvidovre Lokalhistoriske Arkiv.

havde gjort.

Vi nåede helt op til det gamle Hvidovre næsten op til den gamle allé, der førte op til den gamle skole, hvor han havde sin celle.

Så var imidlertid vores nabo, der hed Gregersen, kommet hjem, og han kunne se, at min mor så lidt brøsthølden ud.

-Hvad er der i vejen? spurgte han

-Politiet er kørt med Helge.

-Hvor er de kørt hen?

-Ja, de er kørt på cykel den vej.

Ham af sted efter mig på cykel, og han nåede os oppe ved skolen i Hvidovregade. Han kørte skråt ind foran betjenten, så han nær var væltet, og spurgte om han var rigtig klog.

Så sagde han til mig,

-Op på stangen her, og så kørte han med mig. Betjenten stod og kikkede efter os, og han fulgte ikke efter os.

Vi kom hjem, og så kom min far hjem, og han blev alvorlig gal i ansigtet.

-Har du gjort det, eller har du ikke gjort det? sagde han.

-Det er da klart, at jeg ikke har gjort det, ellers havde jeg sagt det.

Nå, så ringede han til Søndre Birks Kriminalpoliti, og det var jo en lille banal sag på 15 kr., men sådan som den udviklede sig, skulle der klare linier.

Forflyttelse.

Kriminalbetjent Green kom i Juni 1923 fra Toftlund Politikreds til Kriminalpolitiet i Sønder Birk og tog Bopæl i Hvidovre, hvor han siden har boet.

Så ringede han derind og fik lovning på, at de nok skulle tage sig af det.

Næste dag, da jeg var i skole, var det allerede rygtedes, at jeg havde stjålet 15 kroner. Der var flere, der sagde "Nåe" og så videre.

Så kom der besked op til skolen, det var vist min søster, der kom og sagde, at jeg skulle skynde mig hjem. Hun sagde til læreren, at der var nogen, der ville sludre med mig.

Jeg benede jo hjem, og så kunne jeg se, at der holdt en vogn i gården. Jeg gik ind i stuen og smed skoletasken, og dér stod to kriminalbetjente fra Sønder Birk. Jeg kan huske, at den ene var meget lang og hed Green.

Mine forældre havde sagt, at man kan se folk lige i øjnene, når man har ren samvittighed. Han begyndte at snakke med mig, og jeg stod og gloede på ham. Han sludrede med mig i ti til 15 minutter, så jeg havde næsten hold i nakken, da det var overstået.

Så klappede han mig på kinden og skulderen og gik ud sammen med min mor. Så hørte jeg ganske svagt, at han sagde, at det havde han søreme ikke gjort.

Men så gjorde de det, at de gik over til hende iskagemutter, der havde sagt det. Da de havde snakket med hende i et kvarter, kørte de med hende, for hun indrømmede, at hun selv havde stjålet pengene. For hun skulle have en ny hat, og hun havde bedt sin mand om penge, men han havde ingen. Så havde hun arrangeret

det på den måde, at vi skulle hænge på den. Så kunne hun få sin nye hat alligevel.

Hun kom hjem igen, selvfølgelig, i løbet af et par timer. Jeg tror det var efter en måneds tid eller to, så lukkede de isforretningen og flyttede.

Så var den potte ude, og vi blev rensset for beskyldningen for det tyveri af stakkels 15 kroner. Men 15 kroner var jo mange penge dengang. Det var jo noget mere end i dag.

Men det endte jo lykkeligt.

Hvidovre Avis 10.8.29

Fra Politiets Overdrev.

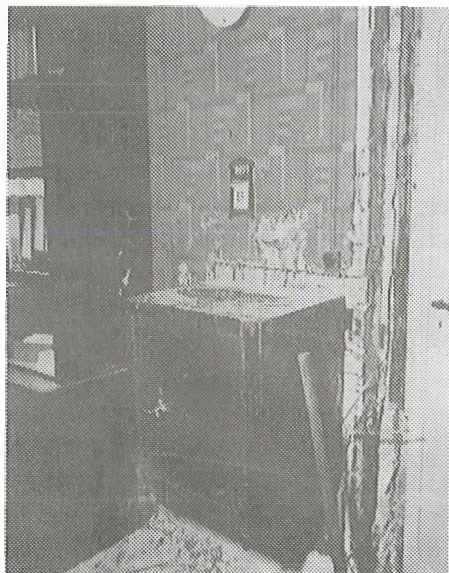
I vor sidste Udgave antydede vi, at vi nok snart igen hørte Nyt fra Politibetjent Duelund. Det slog ogsaa til. Forleden Nat mødte Hr. Duelund paa Køgevej en cyklende Mandsperson af et aparte Udseende. Personens Mave lod formode, at han var Værts-husholder, men den øvrige Del af Kroppen havde nærmest Lighed med en normalt udviklet Haandværkssvends. Fænomenet blev straks undersøgt. Det viste sig nu, at Deformiteten skyldtes kunstig Udstopning, idet Personen havde baade de udvendige og de indvendige Jakkelommer fulde af Cigaretter. Da Betjenten havde faaet tømt Lommerne,

fremtraadte Personen i en harmonisk Legemsbygning, og det kunde nok passe, hvad han sagde, at han var Maskinarbejder Nielsen. Men hvor var Cigaretterne fra? Nielsen havde gjort et fordelagtigt Indkøb. Situationen var aabenbart kritisk - altsaa for Nielsen. Et stort Parti Cigaretter, ikke en Øre i Lommen, en god Herrecykle, om hvis Erhvervelse han ikke kunde give fyldestgørende Oplysninger og endelig en plettet Fortid. Han blev ført i Arresten, hvor han tilstod, at han havde stjaalet Cigaretterne fra en Købmand i Brøndbyvester, og at han havde stjaalet Cyklen i København.

Senere paa Natten traf Betjent Duelund en Mandsperson i en Have, hvor han var ivrigt beskæftiget med at plukke Blomster. Dette forekom Hr. Duelund noget paaafaldende, og han ønskede derfor at kende de Motiver, der havde været bestemmende for Valg af Tid til dette Arbejde. Personen oplyste, at han var nødt til at bruge Natten til Plukning af de Blomster, som han skulde sælge om Dagen. Under den nærmere Forhandling erkendte Personen, der navngav sig Hansen, at hverken Grunden

eller Blomsterne var hans, men han undskyldte sig med, at han var en Smule desorienteret, idet han mente at befinde sig i Ingenmands Land, hvor man ganske rolig kunde gøre sig til Gode med det, Jorden frembragte. Det havde desuden helt undgaaet Hansens Opmærksomhed, at der laa et Hus paa Grunden. Hansen gav tillige modstridende Forklaringer med Hensyn til sin Adkomst til den Cykle, han medførte, og saa gik Turen til Blegdamsvejen Nr. 6.

Hvidovre Avis 30.3.34

Pengeskab i Hvidovre Sygekasse efter indbrud i 1933.

Tyvebanden fra Kommunekontoret dømt.

Ved Retten i Søndre Birk har Dommer Hilbert afsagt Dom i Sagen mod den store Tyvebande, som i sin Tid blev afsløret, da Søndre Birks Natpatrulje overraskede tre Indbrudstyre paa Hvidovre Kommunekontor.

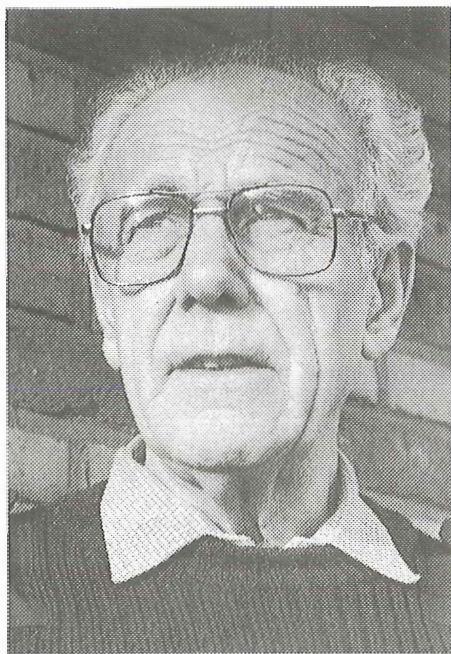
Efterhaanden lykkedes det at finde ialt 12 Mand, som alle havde deltaget i Bandens Tyvetogter, og ved Dommen er Hovedmanden, en Sømand ved Navn Lauritz Clausen, blevet dømt Arbejdshus. Desuden idømtes han en Straf paa

10 Dages Hæfte, idet han under et Retsmøde havde stemplet Dommerens Ord som Løgn. Den Straf skal han afsone, forinden han indsættes i Arbejdshus. En anden af Bandens vigtigste Medlemmer, Jacob Jacobsen, idømtes en Straf paa 2½ Aars Fængsel, medens de øvrige Deltagere fik Fængselsstraffe fra 6 til 18 Maaneder. Samtlige Deltagere fradømtes desuden de borgerlige Rettigheder for kortere eller længere Tid.

Stjaalet Politiets Cykle.

Forleden Aften medens Duelund var gaaet ind paa Frihedskroen, for at hente Hunden „Rollo“ til en natlig Rasse, stjal en Person ved Navn J. Petersen hans Cykle. Det kunde Duelund naturligvis ikke lade sidde paa sig, og han svor højt og dyrt ikke at vilde gaa i Seng, før han havde Tyveknægten. Det lykke-

des ham ogsaa ud paa Natten at finde Kalorius, og nu sidder han ude paa Blegdamsvej og fortryder. Politiet har ham mistænkt for at være Gerningsmand til den sidste Tids mange Cykletyverier, men han nægter at kende til mere, end dette ene Tilfælde.

E. Bernhard Rasmussen, født i 1917 i Herlev. Bernhard Rasmussen kom til Hvidovre omkring 1920.

KØRSEL FOR POLITIET

E. Bernhard Rasmussen fortæller om politibetjentene Duelund og Engelstrup.

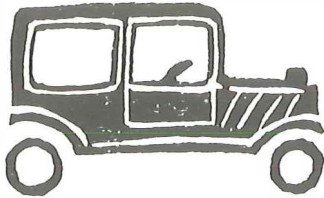
Far havde jo lillebiler. Og dem havde han stående nede ved det gamle gadekær i Hvidovre.

Politiassistent Duelund, som senere blev overbetjent, kom ofte ned til min fars holdeplads.

-Hvad, er du oplagt til at køre for mig i dag?
Nå ja, de kunne jo godt tage sig en tur.

Aftalen var så den, at hvis Duelund snupede en tyveknægt, som skulle køres ind på Blegdamsvej Arrest, så fik fatter betaling for at køre, men hvis der ikke blev taget en tyveknægt, så fik han ikke noget for den tur. Det var jo noget helt exceptionelt, at en

privat vognmand kørte for politiet og så kun fik betaling, når der var haps på.

— Lillebiler. —

De kører stadig trygt og billigt med
Hvidovre 105

Hvidovre ældste Lillebilforretning

Bernh. Rasmussen

Jeg kan også huske et tilfælde, hvor den daværende landbetjent, gamle Engelstrup, stadig fungerede her i Hvidovre.

Man var igang med at lave den nuværende Køgevej bl.a. med hjælp fra svenske arbejdere, der var kommet her til. Der var ofte optøjer i de her skure, hvor de holdt til. Engelstrup blev tilkaldt og skulle så bilægge deres stridigheder.

Fatter kørte for Engelstrup og havde den aftale med ham, at når Engelstrup var gået ind i skurene for at bringe ro, og hvis ikke han var kommet ud i løbet af så og så mange minutter, så skulle fatter komme ind og hente ham.

Ved en af disse lejligheder syntes fatter, at nu var der gået for lang tid. Så han gik ind i skuret, og det viste sig, at de var ved at kværke landbetjenten, så fatter måtte udfri ham fra denne her misére.

Svend Søndergaard Matthisen,
født i 1924 i Valby. Svend
Matthisen kom til Hvidovre i
1933.

SKØRENTVISTEN

Svend S. Matthisen fortæller om en episode, hvor "Skørentvisten" forlod Frihedskroen uden at betale.

Når man tænker tilbage, er det klart, at der har været mange mærkelige mennesker herude.

Der var f.eks. en murer, der hed Skørentvisten. Han var meget speciel. Det var nok fordi, han var meget meget tørstig, og så lavede han en hel del skandaler.

Der var engang, han kom i den situation, at han ikke kunne betale sin regning på Frihedskroen. Han klatrede så ud af wc-vinduet, men var så "træt" da han kom ud, at han ikke havde nok energi til at gå hjem.

Der stod på daværende tidspunkt en meget stor klokledning og nogle store cementrør udenfor Frihedskroen. Han krøb ind i et af rørene og lagde sig til at sove. Da Lauritz så lukkede værtshuset og trak cyklen hen over broen, så han pludselig, at der stak et par ben ud af det ene rør.

Da han tog fat og trak til, så var det jo muren. Og han sagde noget i retning af,

-Ja, altså Lauritz, det må du undskylde, men jeg blev altså skyllet med ud.

Et Hævn-Drama

Mellem Bryggeriarbejder Carl Hansen, Risbjerggaards Alle 86 og hans Nabo Keddepasser Bentzen har der i flere Aar bestaaet stærkt Fjendskab, idet Carl Hansen mente der bestod et Forhold mellem hans Kone og Bentzen. Dette Fjendskab udløstes i Tirsdags Aftes i et voldsomt Overfald, der sansynligvis vil faa alvorlige Følger.

Da Bentzen Kl. ca. 11,30 var paa Vej hjem fra sit Arbejde ved Statsbanerne, blev han passet op af Carl Hansen, der ved at stille sig foran Cyklen tvang Bentzen til at staa af, og uden nogen Indledning, med et Spade-

skift tildelte Bentzen to frygtelige Slag i Hovedet. Slagene var saa voldsomme at Bentzen bevisstløs og blødende styrtede om.

Et Par Mænd der passerede for bi og saa, hvad der foregik, sikrede sig Voldsmanden og fra et nærliggende Hus allarmedes Politiet, der sørgede for, at den stadig bevisstløse Mand blev kørt paa Hospitalet.

Carl Hansen blev bragt paa Valby Politistation og er Onsdag Formiddag bleven arresteret.

Fra Hospitalet erfarer vi, at Bentzens Læsioner er meget betydelige, og man nærer alvorlig Frygt for hans Liv.

Overfaldet i Østergaardsalle for Retten.

I Tirsdags naaede den nu flere Maaneder gamle Voldsag fra Østergaardsalle frem til retslig Behandling.

Som dengang udførlig omtalt

stillede Bryggeriarbejder Carl Hansen sig en Aften paa Lur efter sin Nabo, Keddepasser Bentzen, og da denne kom cyklende, tildelte Hansen ham nogle vold-

somme Slag i Hovedet med et Spadeskaft, som han havde medbragt i samme Anledning.

Bentzen stillede Krav om en Erstatning paa 600 Kr., og yder-

ligere krævede Statsbanerne, hvor den Overfaldne er ansat, 700 Kr. for udlagt Løn.

Efter Forhøret blev Sagen optaget til Døms.

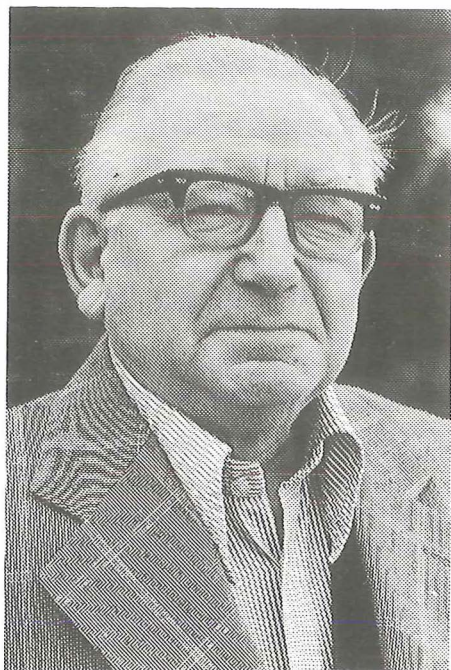
UDSMIDNING FRA KROEN

Arne Hansen fortæller her om udsmidning fra Frihedskroen.

Musikken til Frihedskroens baller sørgede én, der hed Peter Violin, for. Han var lokal musiker, og han spillede mange år på Frihedskroen. Han var sådan lidt af en spasmager, det må man sige.

Udsmidere var altså en nødvendighed på Frihedskroen, for der var tit slagsmål. Om det var for øllets skyld, eller om det var for pigernes skyld, det ved jeg ikke.

Hvis en eller anden gjorde sig uheldigt bemærket, så var det fat i hoved og røv, og så var det en tur ud over trappen. Når de så kom ud på gruset, så fik de tørret lidt af huden af ansigtet og sådan noget.

Arne Hansen, født i 1916 i Faxe. Arne Hansen kom til Hvidovre i 1939.

Det næste Skud —

— 0 —

Aiter har Revolveren knaldet i Søndre Birk — et nyt Damhusmord under Opsejling — men heldigvis, denne Gang uden dødelig Udgang for den Overfaldne. I Lørdags blev **Chauffør Valdemar Christensen** brutalt skudt ned af en ukendt Person paa en af de øde Veje i Søndre Birk.

Alt hvad der findes af Politi i Politikredsen sendes ud paa Jagt efter Forbryderen, ja selv Politimester **Harpøth** deltager personlig i Arbejdet i Marken, men det er trods alt ikke nok. For at faa en effektiv Eftersøgning gennemført maa man laane 8 Mand fra Københavns Politi.

Motivet til Forbrydelsen er ikke vanskeligt at paapege, det er et Rovmordsforsøg efter bedste amerikansk Mønster. Men der melder sig alligevel et — hvorfor.

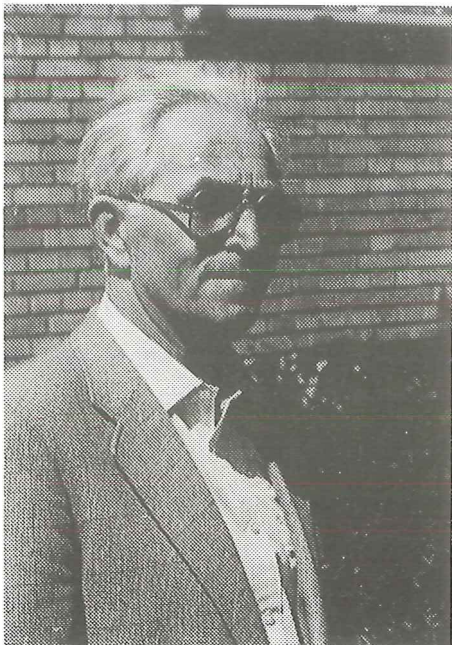
Denne „hvorfor“ har intet med Motivet at gøre, det spørger hvorfor vælger Forbryderen Søndre Birk til sit Gerningssted. Ligesom, i sin Tid Damhusmorderen.

Er det ikke fordi han ved, at da kan der her laves alle Mørkers Gerninger. Thi her er der ingen patrullerende Politi der kan forstyrre ham i hans Gerning og skulde den mislykkes, som den heldigvis mislykkedes denne Gang, ja saa har han saa god Tid til at komme af Vejen, saa det kun bliver et Lykkestræf eller et Skæbnens Spil, der sender ham i Armene paa Retfærdigheden.

Mon man ikke saafremt der havde været Politi paa Vejene nævnte Aften, allerede da havde fanget Forbryderen. Chaufføren kører saaret tilbage, gennem to af Rødvres Hovedveje, uden at møde noget Politi, og forinden han naar ind til sin Holdeplads, er Forbryderen selvfølgelig over alle Bjerge.

Hvis dette Tilfælde ikke bliver den bedste Støtte for Befolkningens Krav om en forøget Politi-beskyttelse, ja da nedlægger vi Sværdet, thi da vil det være haabøst at kæmpe.

N. M.

John Qvist Petersen
Født i 1925 i Hvidovre.

DUELUND SLÅS

John Qvist Petersen beretter om et slagsmål, hvor betjent Duelund var impliceret.

Der kunne godt være noget ufred herude i Hvidovre. Vesterbro, Valby og Hvidovre kunne ikke enes. Vesterbroerne kom gerne ud til os, og så skulle der være slagsmål.

Her kan jeg give et eksempel. Vi havde politibetjent Duelund, og han kom jo meget rundt omkring. Så en dag var der slagsmål mellem os og dem fra Vesterbro, og tilfældigvis kom Duelund forbi. Så sagde han,

-Så er det godt.

-Ah mand, du er politibetjent og har uniform på, sagde en af dem fra Vesterbro. -Så kan du jo godt stå der.

-Nå, det kan jeg, sagde Duelund.

-Jaa.

-Det er godt min dreng.

Så sagde han til en af de andre drenge, jeg kan ikke lige huske, hvem det var,

-Kan du holde min jakke og kasket?

-Så min dreng, nu har jeg ikke uniform på, og så er jeg ikke politibetjent mere, kom så.

Og så fik ham vesterbroeren jo sit livs største

røvfuld. Og så tog Duelund jakke og kasket på igen og sagde,

-Så er jeg betjent igen og kan i så skrubbe hjem til Vesterbro med jer, og så opfører i jer ordentligt, eller også skal jeg satanædeme ordne jer.

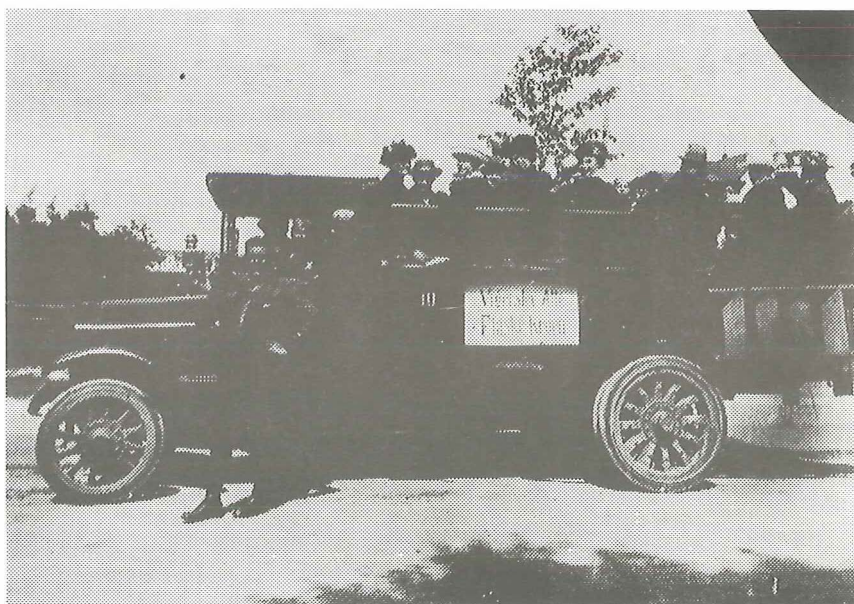
Vi havde jo nogle overbetjente herude, og de kunne godt slå en proper næve, hvis det passede dem, men de ordnede det på stedet. Der var ikke noget med, at man skulle på stationen, næ, det var et par på skrinet og så færdig. Det, tror jeg også, var bedre, for vi havde respekt, og der var ikke noget med, at vi var uvenner bagefter.

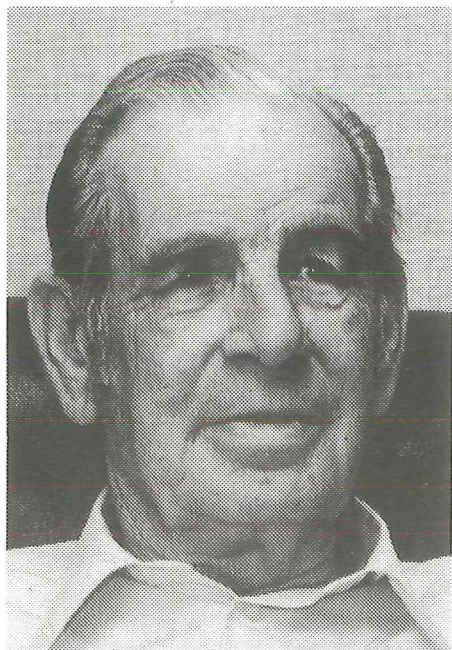
De ugyldige Køreplaner.

Hr. Direktør Petersen, Rutebilerne, har meddelt os, at han intet Ansvar har for de, af en i Hvidovre boende Skrædder udsendte Køreplaner, hvori der er angivet forkerte Kløkkeslet for Rutebilernes Kørsel.

Denne rutebil kørte mellem Hvidovre og Valby i 1920'erne. Rutebilerne kørte på en rundstrækning fra Trekronegade ad Vigerslev Allé gennem Hvidovre By til Køgevejen.

Billetprisen var for voksne 25 øre og for børn 15.

Olaf Siiger, født i 1913 i København. Olaf Siiger kom til Hvidovre i 1923.

Hvidovre Avis 1.4.32

Indbrud

Der har i Paasken været Indbrud i et Sommerhus paa Støbyvej. Man formoder, det er omstrefjende Vagabonder, der har været paa Spil. Politiet vil være glad for en Meddelelse om, naar der observeres saadanne Herrer i Distriktet.

EN LANDSTRYGER

Olaf Siiger fortæller her om en besværlig anholdelse, samt om en uheldig forveksling i en sag om husspektakler.

Jeg kan huske, at der engang kom en landstryger ind på Beringgård.

Fru Schrader blev bange for denne landstryger, som var kommet ind på gården, så hun ringede efter politiet.

Og det var Duelund, der kom denne aften. Da han var blevet sat ind i sagen og skulle anholde manden, så viste det sig, at landstrygeren var meget større og kraftigere end Duelund. Men det kunne Duelund ordne alligevel, for han var både høj og hurtigere i vendingen.

Men landstrygeren satte sig til modværge ved anholdelsen. Da Duelund alligevel havde overmandet ham og ville give ham håndjern på, så viste det sig, at landstrygeren manglede det halve af sin højre arm.

Men han blev overmandet alligevel og bragt med på stationen.

Jeg kan huske en betjent, der hed Engelstrup. Det har været omkring 1926-27, for det var dengang, de gravede kloakker ned oppe ved Køgevej.

På Catherine Boothsvej boede der en kvinde i en skurvogn. Det her skur var jo ikke som de campingvog-

ne, man har i dag.

Det var et skur, som var sat på en vogn, som så blev trukket af heste. Op til døren var der en trappe.

Kvinden havde været oppe for at besøge en mand et andet sted tidligere på aftenen. Og da hun senere kom hjem til sit skur, kom denne mand ind til hende, og de blev uvenner. (Hun var jo gift).

Vi sendte bud efter politiet. Og denne gang var det landbetjent Engelstrup, som skulle komme, og det varede længe.

Engelstrup havde nemlig en Victor motorcykel, og den ville ikke starte. Så han måtte løbe ved siden af den hele vejen herved.

Da Engelstrup ankom, fik han besked om, hvad der var sket, og at der var ballade henne i skurvognen.

Engelstrup gik hen til vognen og rev døren op. I det samme trådte manden ud, og det første, Engelstrup gjorde, var at give ham et ordentligt gok i hovedet med kniplen, så han måtte afsted på hospitalet.

Men det værste var, at denne mand var ægtemanden, der skulle have hjælp til sin kone.

En raa Voldsforbryder overfalder en ung Pige i Hvidovre.

Da Husassistent Rosa Jørgensen hos Handelsgartner Carl Larsen i Hvidovre i Søndags Aftes Kl. 12 $\frac{1}{2}$ kom cyklende i Vigerslev Alle fra København, hvor hun havde været i Besøg hos en Søster, slog en Cyklende Mandsperson Følge med hende. Frk. Jørgensen nærrede dog ingen Frygt ved denne Tilslutning, idet hun mente at finde Forklaringen hertil i den Omstændighed, at hun havde en stærkt lysende Lygte paa sin Cykle, medens Mandspersonens Cykle ikke var forsynet med Lygte. Det var Tordevej den Gang og mørkt, Personen vedblev at cykle ved Siden af hende, men da Frk. Jørgensen drejede fra Gaden op mod Hr. Larsens Ejendom, forlangte Personen en Samtale med hende, men hun afviste ham øjeblikkelig paa en bestemt Maade, hvilket aabenbart har irriteret ham, thi nu foer han ind mod Frk. Jørgensen og bibragte hende flere kraftige Slag i Hovedet

hvorved der fremkom et stærkt blødende Saar. Paa Frk. Jørgensens Skrig kom der Folk til, men da havde Slubberten taget Flugten.

Frk. Jørgensen har derefter henvendt sig til Politibetjent Engelstrup og anmeldt det passerede. Personen beskrives saaledes: ca. 30 Aar gl., Middelhøjde, noget spinkel, nærmest magert Ansigt, skægløs, iført graa-brunligt Tøj, Kravetøj, blød Filthat, graa eller brun, velklædt.

Hr. Engelstrup søger nu efter Banditten. Eventuelle Oplysninger modtages gerne af Hr. Engelstrup, Tlf. Hvidovre 99.

Det er muligt, at det er den samme Person, som tidligere paa Aftenen havde overfaldet en Dame paa en Promenadesti ved Flaskekroen, hvilken Dame imidlertid havde bearbejdet ham kraftigt med Hælen af sin Sko hvorved hans Ansigt blev blodigt.

En Ulykke der maner - !

—o—

I Onsdags skete paa Brostykkevejen Kørselsulykke, der i langt højere Grad end Skrift og Tale, vil medvirke til at de spærrende Bomme der endnu hæmmer Færdselen ad visse Veje, maa fjernes

En Motorcyklist, Kaj Toft Sørensen, der bor Brostykkevej 193 tørnede mod Bommen der spærrer Brostykkevej paa Hvidebos Areal. Sørensen var paa Vej til sit Arbejde, og da han havde Solen lige i Øjnene, observerede han ikke at Bommen, imod Sædvane, var lukket. Frygtelig tilredt blev han i Ambulancen kørt til Amtsygehuset, hvor han straks kom paa Operationsbordet.

Det menes dog at han slipper fra Ulykken med Livet. Saavidt det kan ses har han ikke faaet indre Kvæstelser, men Ansigt og Bryst er ilde tilredt, ligesom Sørensens ene Ben er brækket.

Hvem der har Ansvaret for Ulykken er ikke fastslaaet, men det maa dog antages at Hvidebo kommer til at erstatte Sørensen en klækkelig Sum, forsaavidt det viser sig at Bommen har været lukket udover den tilladte Tid.

Et har denne Ulykke vist os, og det er, at der nu maa drages Omsorg for at alle Vejspærringer fjernes. Det er her som andre Steder, der skal altid en Ulykke til, før man faar Øjnene op. Og vil Grundejerforeningerne ikke fjerne Bommene frivilligt, da maa vi kræve at Politiet tager Affære og kræver Spærringerne fjernet, som farlige for Færdselssikkerheden.

Vi skulde jo ikke gerne saa langt, at der nægtes Byggetilladelse for spærrede Veje.

M.

Der er adskillige, der lever i den Tro, at Kaner og Slæder ikke skal føre tændte Lygter efter Solnedgang. Det skal de imidlertid!

I Færdselsloven af 1922 var Kaner og Slæder ikke medtaget, men i Politivedtægten for Landet blev det indført i 1927, at Kaner og Slæder ligestilles med Vogne og skal føre Lygter.

Sker der en Ulykke, fordi en Bil for Eksempel ikke er bleven opmærksom paa en Kane, og denne ikke er udstyret efter Loven, saa faar Kanens Ejer sikkert Ansvar.

Motorcyklen gik i Aaen

—o—

I Lørdags havde Assistent Tranberg været en Tur paa Cyklistpavillionen, da han ved Ettiden vilde starte sin Motorcykle for hjemgaende, ved at løbe den i Gang tog den Magten fra ham og fortsatte alene ud af Køgevej.

Skønt den havde god Fart paa formaaede den dog ikke at hoppe over Harrestrup Aa, men havnede i Aaens mildt duftende Vand.

Motorcyklen lignede alt andet end det den skulde, da Tranberg fik den halet paa det tørre igen.

Hvidovre Avis 12.9.30

Strafbare Forret- ningsmetoder 2 Kl.s Stemplerne blev skaaret af Kødet.

Retten i Søndre Birk behandlede for nogen Tid siden Sagen vedrørende de to Mænd Poul Holge Christian Lauritz Larsen og Jens Harald Mortensen, ifølge hvilken disse tiltalte for Overtrædelse af Sundhedovedtægterne i Hvidovre Kommune, endvidere er de tiltalte for Bedrageri.

Politiet havde faaet oplyst, at de Tiltalte i Tiden fra Juli til August Maaned i Fjor i Hvidovre Kommune har indført Kød, der ikke var kontrolleret af Dyrlægen,

endvidere havde de solgt 2 Klases Kød for 1' Klases, idet de havde bortfjernet 2 Kl.s Stemplerne saaledes, at de paa denne Maade havde bedraget Kunderne.

Ved Dommen blev Mortensen, der ansaas for at være Hovedmanden, idømt 40 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost, medens Larsen slap med 20 Dages Fængsel

De to Tiltalte har nu appelleret denne Afgørelse til Landsretten, hvor Statsadvokaten har krævet Straffen skærpet.

Gudrun Fjeldsø

Født i 1912 i Dansk Vestindien

Kom til Hvidovre i 1921

SMUGLERI

Gudrun Fjeldsø fortæller om dengang, tolderne mistænkte hendes far for at smugle.

Jeg sidder lige og kommer i tanke om en begivenhed, der skete, medens vi endnu boede i sommerhuset, hvor det var ved at blive lidt mørkt om aftenen. Vi var ved at pakke sammen, fordi nu skulle vi hjem til Frederiksberg igen. Vi børn var for længst i seng og sov inde i soveværelset i vores køjesenge. Min mor kravlede efterhånden også i seng, og så gik min far alene derude på verandaen og pakkede det sidste sammen. Så gik han også til sidst i seng og slukkede petroleumlampen.

Mine forældre og jeg vågnede; jeg tror ikke, at mine søskende vågnede, men vi vågnede ved, at der blev banket på døren og på ruderne. Min far stod op, og så hørte jeg ham snakke, han gik ud på verandaen og stod der og snakkede. Jeg kunne høre et par fremmede mandstemmer, jeg kendte ikke de stemmer. De snakkede et stykke tid sammen, men jeg kunne ikke høre, hvad de sagde, jeg var meget interesseret.

Så kom min far omsider ind igen, og så skulle han jo referere til min mor. Han har nok været rundt for at kigge om vi sov, men jeg har forstået at sove rævesøvn, for jeg ville i hvert tilfælde have slutningen på historien. Så hørte jeg, at min far sagde, at det

var et par politifolk, der havde ligget ude på vandet i en båd.

Vi havde altså petroleumslamper, og far har jo nok gået med lampen fra køkkenet og båret den f.eks. inde fra huset og ud på verandaen, hvor han pakkede sammen. Så man har måske forestillet sig, at det var en slags signal eller noget. I hvert tilfælde var de meget interesserede og ville kigge i kasserne, fordi de mente, at der måske var noget smugleri, der foregik.

Det var jo en meget spændende historie. Jeg husker ikke om jeg nogen sinde drøftede det med mine forældre eller lod dem vide, at jeg havde hørt det. Jeg syntes i hvert tilfælde, at det var dødspændende, og jeg ved, at jeg fortalte mine søskende det dagen efter, og det fik vi jo umådeligt meget ud af. Vi havde jo ikke noget tv eller noget andet til at underholde os med, så det fik vi meget ud af.

Hvidovre Avis 13.3.31

Natlig Mystik paa Kirkegaarden

Vor lille fredelige Kirkegaard har i den sidste Tid om Natten haft Besøg af en Person, der har huseret mellem Gravstederne. Besøgene har gennem nogen Tid fundet Sted med nogle Dages Mellemrum. Der har fra Politiets Side været holdt Vagt nogle

Nætter igennem, men det er dog ikke lykkedes at opklare hvem der vælger Natten til Kirkegaardsbesøg. Man hælder til den Anskuelse, at det er en sindssyg Person der er paa Spil, og Politiet vil være meget glade om Beboerne eventuelt kunde

Hvidovre Kirke er formentlig opført omkring år 1200 som en romansk kirke.

En del af kirkebygningen, blandt andet tårnet, blev revet ned af de svenske tropper, der deltog i belejringen af København i 1659. Det nuværende tårn er opført år 1790.

Svenskerne bortførte i øvrigt kirkens sølv, der i dag findes på museum i Stockholm. Heller ikke kirkens oprindelige døbefont findes længere i kirken, idet den i slutningen af forrige århundrede blev afleveret til Nationalmuseet.

give Oplysninger, saa der kan blive sat en Stopper for de naturlige Forstyrrelser.

Er det en Sindsyg vil der selvfølgelig ikke blive gjort Vedkommende noget ondt, men for Personens egen Skyld vil det være bedst om han kom under

kyndig Pleje. Man ved det er et Mandfolk, idet der forleden Nat blev efterladt et Par graa uldne Mandssokker, og der var i Sneen Aftryk af kraftige bare Mandsfødder. Oplysninger bedes meddelt Politibetjent Engelstrup. Telefon 99.

Spøgeriet paa Kirke- gaarden

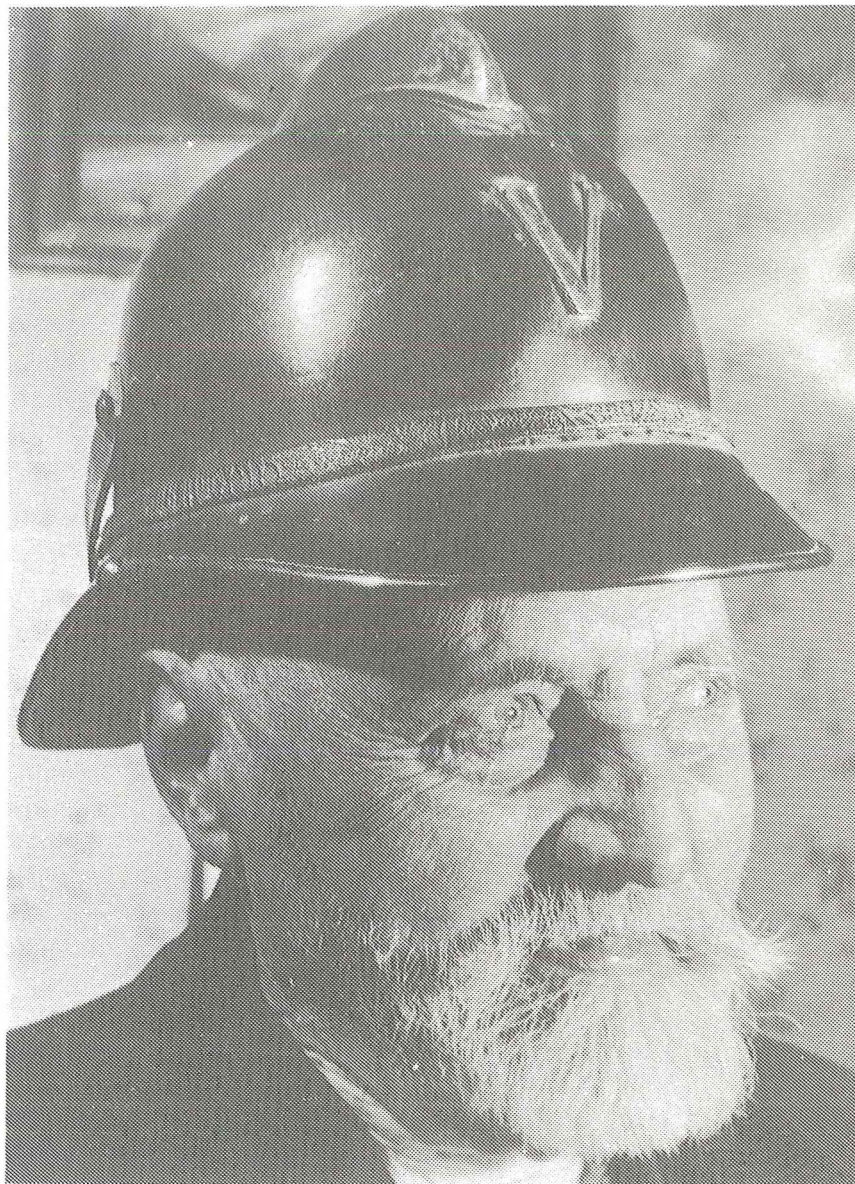
For en Maanedes Tid siden blev Hvidovre opskræmmet af sære Rygter om Spøgeri paa Kirkegaarden. Tys, tys, der maatte ikke tales om det. Maaske sank „den sorte Mand i Jorden af sig selv. Det gjorde han imidlertid ikke, hvorfor de stedlige Spiritister følte sig kaldede til at tage Affære. Aanden lod sig dog ikke paa nogen Maade afficere, hvorfor Tvivlere tillod sig at underrette Politiet. Paa den Maade blev det konstateret at Gengangeren i hvert Fald gik paa Strømpesokker.

Noget Signalement var det ikke muligt at fremskaffe. Skønt „den sorte Mand“ er blevet set af mindst en Snes Mennesker, er man dog ikke naaet videre end til at beskrive ham som en middelhøj Mandsperson iført en

mørk Overfrakke. Det er ikke nogen bestemt Grav han søger, man har set de temmelig store Mærker af Strømpesokkerne paa forskellige Grave. Hver Gang man har forfulgt Genfærdet, er det hurtigt forsvundet paa den tæt bevoksede Kirkegaard.

For nogle Nætter siden lykkes det endeligt at komme „den sorte Mand“ paa nært Hold. Han gav et menneskeligt Skrig fra sig, da man sprang imod ham, ja raabte om Hjælp, idet han forsvandt ind mod Byen. Nogen Slags Uorden har „den sorte Mand“ ikke gjort sig skyldig i paa Kirkegaarden, men Beboerne i Hvidovre vil dog føle sig mere trygge, naar de omsider har faaet ham frem i Dagslyset, hvorfor et Vagthold hver Nat tager sin Tørn.

BRAND

Portræt af brandmand Christian
Bjørn.

Brandfaren i Hvidovre.

Direktør Falck udtaler sig til Hvidovre Avis.

Der har i den senere Tid været flere Brande i Hvidovre, hvor Falck's Zonebrandvæsen har været tilkaldt, men Slukningsarbejdet har i høj Grad været hæmmet paa Grund af Vandmangel.

Vi har bedt Direktør Falck udtale sig om dette Forhold.

Ja, siger Direktør Falck, det er selvfølgelig højst uheldige Forhold, det var jo det bedste og langt det sikreste, om der var Vandledninger; men vi forstaar ogsaa, at der er Grænser for, hvor meget en Kommune som Hvidovre, der ligger saa nær Hovedstaden, kan magte økonomisk. Hvad Sommerhusene angaar, hvoraf en Del anvendes til Helaarsbeboelse, da vil saadan et yderst brandfarligt Hus praktisk talt ikke være til at redde, selv om vi havde Vand, idet det jo er omspændt af Flammer i Løbet af faa Minutter.

Men der er stor Fare for, at Ilden skal brede sig til de om-

kringliggende Træhuse.

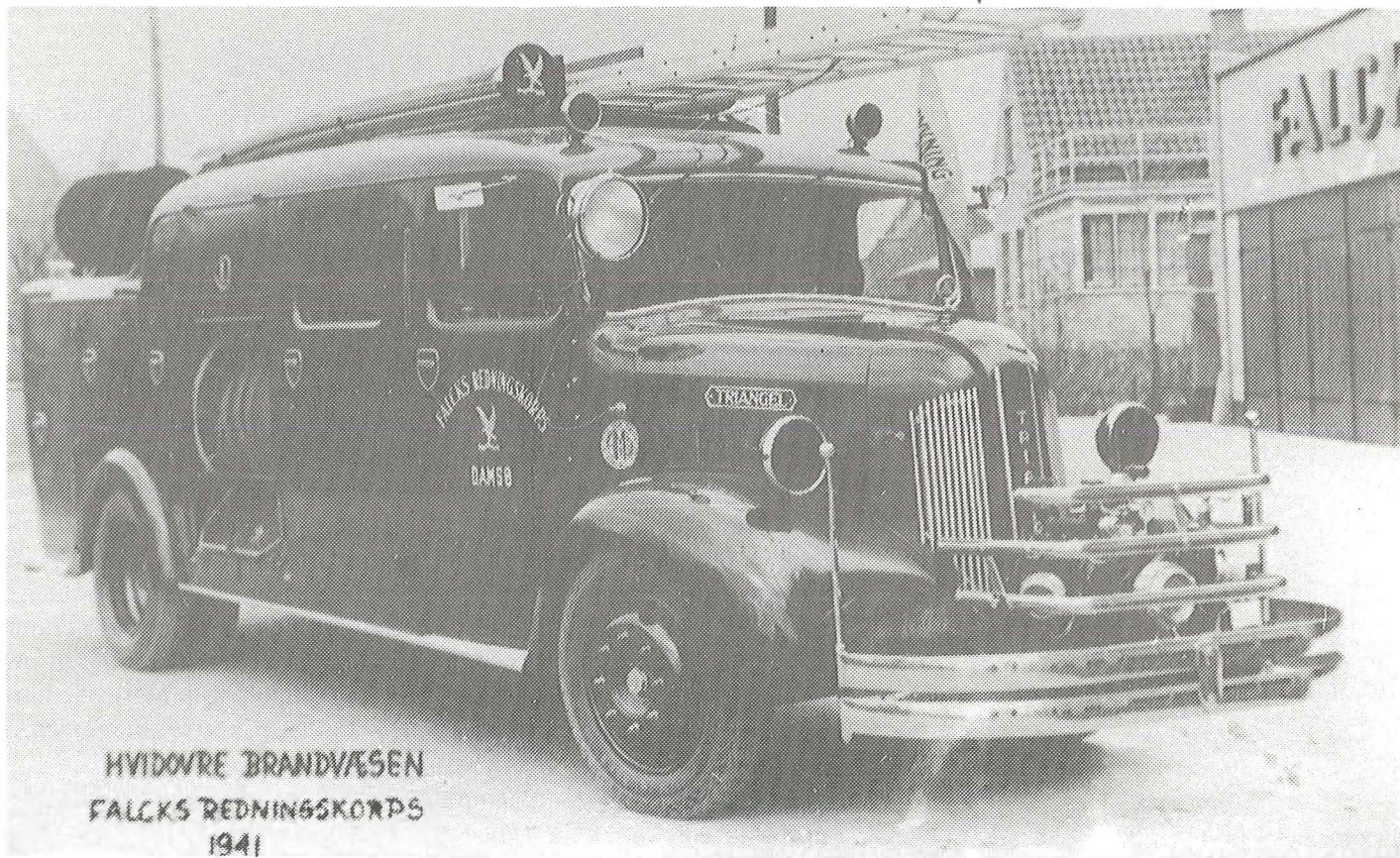
I saadanne Tilfælde anvender vi den kemiske Sprøjte, der indeholder en imprægnerende Vædske, der øjeblikkelig hindrer Ildens Forplantelse. Ved at oversprøjte de nærmest byggede Huse med denne Vædske, kan vi hindre, at der f. Eks. under Stormvejr indtræder en stor Katastrofe.

Saaledes blev vi for nogen Tid siden kaldt ud til Taarnby Kommune, med hvem vi har Kontrakt, til en Brand der var opstaaet paa en Tagpapfabrik. Hvis vi ikke der havde kunnet begrænse Ilden med den imprægnerende Vædske, vilde der have indtraadt en Katastrofe af mægtig Omfang, og store Værdier gaaet til Spilde.

Nede i gamle Hvidovre By stiller Forholdene sig noget anderledes. Der ligger en Mængde gamle straatægte Huse tæt opad hinanden. Hvis vi ikke der kan faa Vand, vil vi staa temmelig

magtesløse. Hvis der ikke er, saa burde der være en Vandbane dernede. Københavns Kommune har jo en Vandledning, som gaar forbi Byen. Det maa være muligt for Hvidovre at faa anbragt en Vandhane der. Vi har Vandslanger, der kan strække sig over en lille Kilometer, blot vi faar Adgang til Vand, kan vi beherske et betydeligt Omraade. (Vi erfarer senere, at der er anbragt en Vandhane Nord for By-

en i Københavns Kommunes Vandledning.) — Husk saa endelig at skrive, siger Direktør Falck videre, at naar der opstaar Brand, skal man øjeblikkelig ringe til os og ikke fare til Politibetjenten eller andre. — Vort Motto er: „Hurtig Hjælp er dobbelt Hjælp.“ Jo før vi kommer, desto bedre er det. Efter at have ringet til os, kan man underrette de stedlige Myndigheder. —

HVIDOVRE BRANDVÆSEN
FALCKS REDNINGSSKOPPS
1941

Ved Ildebrand.

Ifølge Kommunens Henvendelse gennem Annonce i nærværende Blad den 18-2 d. A. angaaende Anmelding af Brønde og Vand-anlæg, til hvilke der i Tilfælde af Ildebrand kan tilsættes Slange i Forbindelse med Hane, er der anmeldt 1 saadan Brønd — siger og skriver een —.

Da man med Føje har Grund til at antage, at der findes mere end een saadan Brønd i Hvidovre Kommune, henstilles det endnu en Gang til Ejere og Brugere af saadanne Ejendomme med borede Brønde eller indlagt Vand, at anmelde dette for Sogneraadet, da det jo er af uoverskuelig Betydning i givent Tilfælde.

Hvidovre Avis 21.3.30

Pas paa Benzinen

En Brand i Tirsdags.

I Tirsdags Aftes skete hos Prokurist Aufeldt I. G. Smiths Alle 8 en mindre Ildløs som Følge af Benzinekspllosion. Skaden blev heldigvis kun ringe, men Tilfældet viser, at man ved Brugen af Benzin bør udvise meget stor Forsigtighed. Fru Aufeldt havde lige hældt Benzin paa et af de nu meget brugte Benzo-Gasapparater og umiddelbart efter tændt den til Apparatet hørende Fidibus. Hun forlod Køkkenet et Øjeblik, og da hun kom tilbage stod alenhøje Flammer op om Apparatet. Fru Aufeldt gjorde det eneste rigtige i et saadant Tilfælde, straks at alarmere Brand væsenet, da en større Ekspllosion jo kunde befrygtes. Forinden Falck kom til Stede var Branden imidlertid slukket af sig selv.

Ved en nøjere Undersøgelse viste Apparatet sig at være fuldstændig tæt og iøvrigt i Orden, saa Aarsagen til Branden maa efter Eksperternes Mening være en Samling Benzindampe under Paafyldning af Apparatet og som er bleven bragt til Ekspllosion ved Tænding af Fidibussen. De iøvrigt udmærkede Apparater rummer altsaa alligevel en Fare som man ikke tidligere har været opmærksom paa, og vi vil derfor tilraade alle Brugere af Benzo-Gasapparater at foretage Paafyldningen enten nogle Timer før Brugen, eller hvad bedre er, foretage Paafyldningen i fri Luft saa kan der ikke ske nogen Ekspllosion.

Hvidovre Avis 1.4.32

Holmegaarden nedbrændt.

Er Ilden paasat af Vagabonder, eller skyldes den Uforsigtighed.

Tirsdag Nat ved 2-Tiden opstod der Brand i „Holmegaard“, der er beliggende paa Hvidovrevej og som ejes af en Forpagter Knudsen. Det er en træ-længet Gaard, i hvilken der i Stueetagen bor Forpagteren og endnu en Familie, medens der i den anden Længe bor en tredje Familie.

Ilden opstod i Laden og bredte sig meget hurtigt i de to andre Længer, der i Løbet af kort Tid stod omspændt af Flamme.

Falcks Zonebrandvæsen blev omgaaende alarmeret og mødte hurtigt op paa Brandstedet, men

det var ret haabløst at kæmpe mod Flammehavet. Stuelængen og Laden nedbrændte saaledes til Grunden, og den tredje Længe nedbrændte delvis. Derimod lykkedes det at redde Kostalden, som en Overgang var stærkt truet. Medens man fik reddet det meste af Indboet, indebrændte en Ko, der selv løb lige ind i Flammehavet.

Hvortledes Ilden er opstaaet, ved man ikke. Enten mener man, at den er paasat af Vagabonder, eller ogsaa at den skyldes Uforsigtighed, udvist af en eller anden Omstrejfer, der har sovet i Laden

Vi aflagde i Onsdags Besøg paa Brandstedet. Hvor før den idylliske gamle Gaard laa, var der nu kun de røgsværtede Tomter tilbage. Rundtomkring laa de reddede Ejendøle, det maa betragtes som et helt Under at det i det hele taget har været muligt at redde noget.

Ved Branden blev tre Familier husvilde, og det har været med megen Vanskelighed at der kunde skaffes Tag over Hovedet igen. Vi er jo inde i en Tid hvor der er knapt med Lejligheder herude, men det lykkedes dog tilsidst.

Holmegården, nedbrændt i 1931, lå, hvor nu Kløverprisvej støder ud i Hvidovrevej.

UDHUSET BRÆNDER

John Qvist Petersen fortæller om en brand i udhuset.

Dengang i tyverne og trediverne købte man ikke selv kyllingerne. Man gjorde det, at man selv rugede dem ud.

Når de så var ruget ud, kom de til at gå under det, man kaldte en "kyllingemor." Det var sådan en skærm, hvor der hang tøjstykker ned fra siden. Og inde i den skærm var der en petroleumslampe, der varmede rummet op, så kyllingerne fik den temperatur, de skulle have.

Så en dag var der gået ild i denne her kyllingemor, og det brændte. Naboerne opdagede det før mor og far, så de kom jo farende. Der var mange efterhånden, og der blev ringet ind til Falck, som lå i Tietgensgade.

De kom farende derud med deres udrykningshorn og deres flag, som de havde dengang, og så tænkte de, -Nåh, det er dernede, det brænder, for de kunne se det helt oppe fra Køgevejen.

De kørte ned over Langhøjmarken, og der bag Langhøjen kørte de fast. Så vandrede de i stedet ned til brandstedet, og så diskuterede de, om deres brandslanger kunne nå ned til vandet. Men det skulle de først måle, og det var der jo ikke tid til. Så blev man enige om, at man måtte trække spande op fra brønden.

Men de her unge mennesker var jo assistenter. Det

var noget meget fint at være ved Falck dengang, og det var fars sønner ude fra det rige Hellerup, som vi sagde dengang. Og de skulle først have trukket deres hvide handsker på. Det var de samme handsker, som politiet brugte, og de var lavet af ruskind. Disse handsker skulle de først have trukket på, før de kunne trække spandene op med vand i.

Det gjaldt jo om at redde beboelseshuset ude bagved, for huset med dyrene var brændt ned for lang tid siden. Næste dag lå der døde dyr og alting, der var brændt. Høns, duer og alt muligt.

Hvidovre Avis 12.2.32

Det reorganiserede Brandvæsen

Prøvedrykning

Efter forud indhentet Sanktion hos Sogneraadet, lod dettes Formand den 5. Februar foretage en Prøvedrykning med Zone-Brandvæsenet og Brandmændene.

Kl. 14,33 ringede han til Brandstationen — der som bekendt ligger lige ved Siden af Damhuskroen — og meldte stor Brand i Foderstofforretningen „Risbjerggaard“. Alle 3 Brandfogeder og alle 12 Brandmænd maa møde.

7 Minutter efter, Kl. 14,40, dundrede Sprøjten ind paa Ris-

bjerggaard og Kl. 14,42 var Sprøjten i Gang med Skumslukning.

Den ene Brandfoged var ikke hjemme. De 2 andre mødte henholdsvis Kl. 14,51 og 14,58.

De to første Brandmænd mødte 5 Minutter efter at Sprøjten var ankommet og 4 Minutter efter mødte de 2 næste. 10 Minutter derefter ankom 2 Mand og 1 Minut efter dem mødte Nr. 7.

De først ankomne rullede straks Slangen af Sprøjten og sænkede dens ene Ende i Brøn-

den og Vandet raslede ned over Foderstofforretningens Tag, som der altsaa ikke var Ild i.

Kl. 15,02—15,10 og 15,42 ankom 3 Brandmænd. De var alarmeret paa deres Arbejdsplads udenfor Hjemmet. Den sidstnævnte endda helt ude paa Greve

Strand.

Af de 12 Brandmænd, hvoraf de 6 er antaget af Redningskorpset og de 6 andre af Kommunen, mødte saaledes de 10. De 2 var ikke hjemme.

Alt i alt en fin Præstation, der varsler godt for et eventuelt opstaaet Tilfælde.

Hvidovre frivillige brandvæsen
fotograferet efter øvelse i
1932.

BRANDVÆSENET I HVIDOVRE

En prøveudrykning

Oprindeligt var der paatænkt en Prøveudrykning til Kommuneskolen, men da Sagkunds-kaben kom til det Resultat, at Skolebygningen var en af de mest brandsikre Bygninger i Kommunen, og at det nærmest gjaldt at kende Vejen til Vandet og at faa Børnene hurtigt og mest praktisk ført ud i paakommende Tilfælde, opgav man Tanken.

Det er dog Meningen, at der af Kredsens Brandfoged, Hr. Charles Hansen, sammen med Lærerpersonalet skal foretages en saadan Øvelse med Børnene.

Sogneraadet gav Sanktion til Udrykningen og Formanden fik fornøden Bemyndigelse, underforstaaet med Øvelsen skulde afholdes paa Svendbjerggaard, som Brandinspektøren saavel som Falcks Zonebrandvæsen maatte anse for en farlig og vanskelig Bygning at have med at gøre i Ildebrandstilfælde.

For tiden opholder der sig paa Gaarden, der som bekendt tilhører Frelsens Hær, ca. 70 voksne Mennesker og 65 Børn.

Søndag den 27. November kl. 10.20 Formiddag blev der allarmet til stor Udrykning. Ni Minutter senere rullede Sprøjten fra Stationen paa Roskildevej ind paa det fingerede Brandsted. Paa samme Tidspunkt ankom Kredsens Brandfoged, Restauratør Laur. Peter-

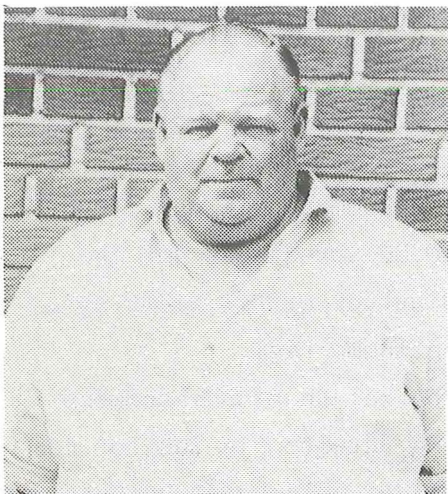
sen. De to andre Brandfogeder ankom henholdsvis kl. 10.30. De efterfølgende ankom kl. 10.31 - 10.31 - 10.33 - 10.34 - 10.34 - 10.34 - 10.38 - 10.43 - 10.45 og 10.45. En var syg.

Straks, da Sprøjten var ankommen, gik man i Lag med Skumslukning, og kl. 10.34 sprøjtedes der med Vand. Dette foregik i 18 Minutter og til sidst sprøjtedes der med 4 Slinger paa samme tid.

Efter Øvelsens Afslutning kaldte Brandinspektør Thomsen Mandskabet sammen og udtalte sin Tak for den Maade og Hurtighed, hvormed det Hele havde virket. Vilde det i et Alvorstilfælde klappe lige saa godt, var der intet at beklage sig over - tværtimod.

Sprøjtningen dirigeredes af Overassistent G. Larsen, og Falcks Redningskorps tog en Plade af hele Sceneriet.

Politiet med Assistent Rossmann i Spidsen var repræsenteret ved fem Mand, deriblandt begge Betjentene fra Hvidovre.

Erik Larsen, født i 1925 i Hvidovre.

FRIVILLIG BRANDMAND

Erik Larsen beretter her om de frivillige brandmænd og brandøvelserne.

Skomagermester Jens Villadsen var frivillig brandmand i sin fritid. Dengang kom Falck fra Rødovre, når der var brand.

De kom med en sprøjte og to til tre falckmænd, og så blev de frivillige brandmænd rekvireret. Det var næringsdrivende, der var hjemme døgnet rundt. Og kommunen søgte om frivillige, der ville være brandmænd, og som kunne være til disposition, når der opstod brand.

En gang imellem søndag formiddag, blev der holdt brandøvelse, og det var virkelig en folkefornøjelse at se dem springe rundt. Man lavede figurerede brande, og så skulle slangen rulles ud, og det skulle gå stærkt; men der var ingen ild.

Der kom også en brandinspektør, jeg tror, det var skorstensfejeren, der var brandinspektør. Og han stod og dirigerede og råbte og skreg. Og de arme brandmænd asede og masede, for der var jo publikum på sådan en søndag formiddag. Det var jo en oplevelse at se dem lave brandøvelse.

Mester (sådan kaldte vi ham jo) tog altid selv telefonen. Og så sagde han,

-Skomagermester Jens Villadsen.

Men når der var brand, så råbte han,

-Brandmand Villadsen.

Og så blev hele maskineriet slukket.

Der var hans kone, en svend og en lædreng. Nu boede jeg lige ved siden af, og da jeg var bydreng for ham, var jeg tit derinde.

Når der så blev råbt BRAND, havde vi vores faste ritual.

Svenden stoppede maskinerne, og Villadsen satte sig ned og ringede efter en lillebil, og det var gerne "Unger" nede på Køgevej, han ringede til. Men hvis han ikke var hjemme, skulle hans cykel gøres klar.

Svenden fór så ud og tog hans jakke, Villadsen smed bukserne, og hans kone kom med brandbukserne, og jeg skulle komme med hans støvler og hans livrem. Når det var overstået, skulle jeg komme med hjelmen.

Havde han så ikke fået fat i en lillebil, så skulle jeg styrte ud i cykelskuret og hente hans cykel og sætte den ude ved trappen. Og da han var lidt korpulent, var det jo et kosteligt syn at se ham dampe op ad Brostykkevej på cykel for at komme ud og slukke brand.

Men de fleste gange fik han fat på en lillebil. Det skete da også nogle gange, at vi fik lov til at køre med, mod at vi selv måtte gå hjem og i øvrigt holde os i behørig afstand fra brandstedet. Ja, det var den helt store oplevelse, når der var brand.

Inden han tog afsted, stod konen ude på trappen og sagde,

-Ak ja, nu ser vi ikke mester mere idag, for når han har fået slukket branden, skal han jo også selv have slukket efter.

Og det foregik på Frihedskroen eller Risbjerggård, men der kom vi slet ikke med.

Da der ikke var trykvand alle steder i Hvidovre, var det jo med at finde en brønd og få smidt slangen ned i og så få vandet op ved hjælp af en motorpumpe.

Men da det jo hovedsagelig var sommerhuse, der var herude, træhuse, så var det jo som regel brændt ned, inden de kom. Det fattede jo af i ét nu. De var ellers meget effektive de frivillige brandmænd og gik op i det med liv og sjæl.

Oppe på Køgevej overfor hvor Frihedskroen lå, var der et lille landbrug, hvor der var nogle store høstakke. Og de høstakke var der nogle landstrygere, der havde sat ild til. Gløderne havde ligget og ulmet i flere timer, og pludselig slog det ud i en mægtig lys lue. Og der måtte de så gå brandvagt og slukke efter fra om eftermiddagen til næste morgen.

Da kneb det lidt for Villadsen at stå på benene, da han kom hjem om morgenen, for han havde jo også selv været ovre og slukke efter på Frihedskroen.

Foruden Falck og de frivillige brandmænd, var der også en landbetjent. Han kom for at spærre af og dirigere alle de andre. Det var en hel forestilling

at se det.

Selvfølgelig kunne det være alvorligt, når det var et hus, der brændte. Men nu den gang med høstakkene var det ligesom en lille folkefornøjelse at se de her brandmænd rende rundt og skille halmen ad for at få det slukket.

Der var også engang et hus henne på Greve allé, der brændte. Det var om eftermiddagen, og da fik vi lov til at køre med i lillebilen. Om aftenen var ilden ikke helt slukket endnu, så vi kørte derhen for at se, hvordan det gik.

Klokken har vel været en otte ni stykker, men da måtte købmanden altså lukke op og sælge dem øl. De havde lov til at gå bag om, når der var ildebrand, så de kunne købe øl og selv få slukket efter. Det har selvfølgelig været strengt at stå i den hede røg.

Brandmændenes Uddannelse.

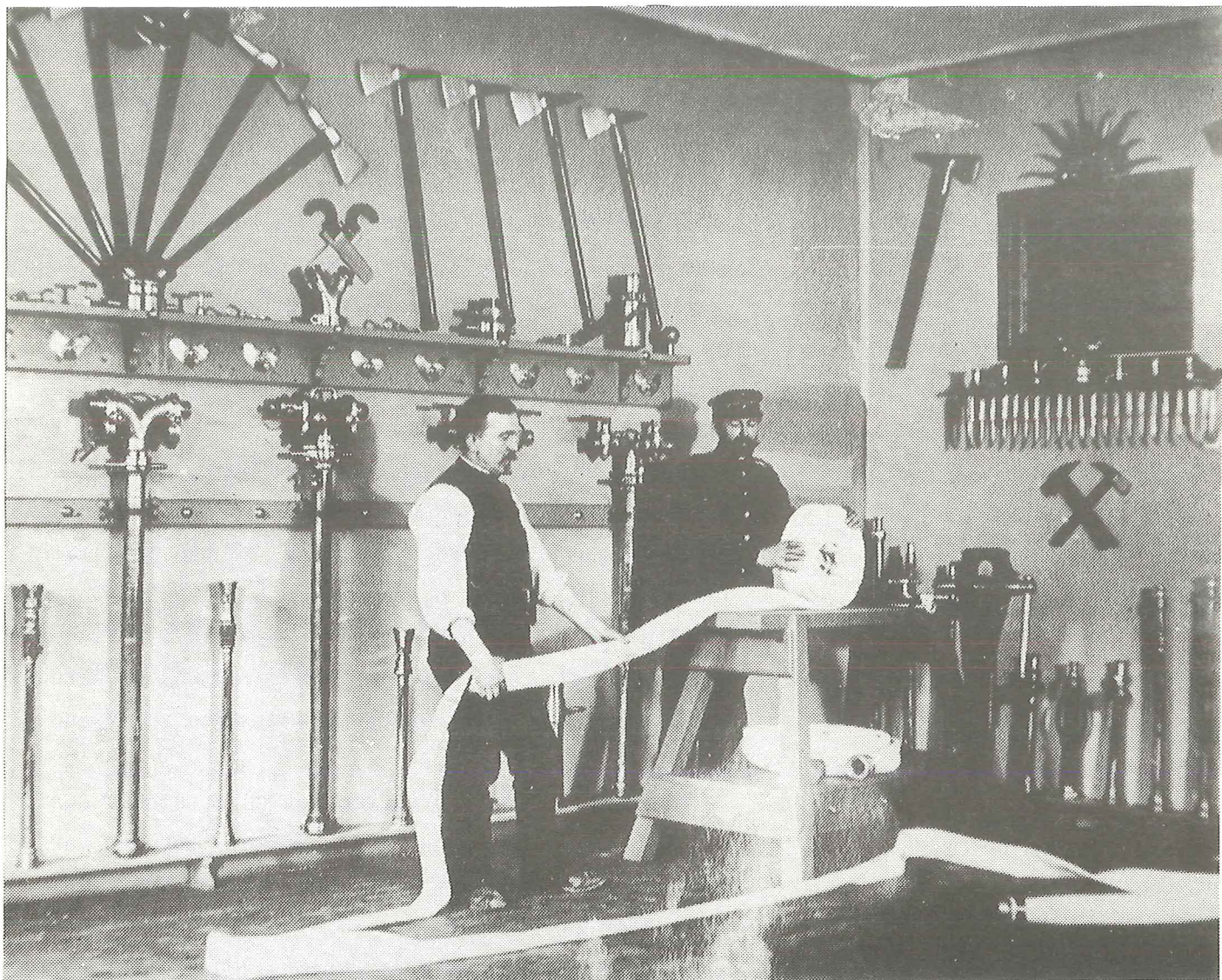
Brandsvendene i det lokale Brandkorps faar ikke alene Øvelse i den almindelige Brandslukning, de indøves ogsaa i Brugen af Røgmasker og alt det øvrige Materiale der er til Raadighed under vanskelige Brande.

Forrige Søndag samledes paa Falcks Brand- og Redningsskole paa Øresundsvej Brandkorpserne fra Ballerup, Rødovre, Hvidovre, Taastrup og Dragør, ialt ca. 60 Mand med Brandinspektørerne Thomsen Glostrup, Hvenegaard, Ballerup, Laugesen, Taastrup og Hansen, Dragør samt de lokale Brandfogeder.

Skolens Chef Hr. Degenkolv bød velkommen og redegjorde i et meget interessant Foredrag

for de primitive Midlers Værn til Røgbeskyttelse, hvorefter de tilstedeværende Brandmænd under Ledelse af Hr. Degenkolv og Overassistent Larsen, Damsøstationen, prøvede de forskellige Masker i Rum, der var fyldt med henholdsvis almindelig Brandrøg Svovldampe og andre farlige Luftarter. De tilhørende Redningsmidler blev derefter prøvede. Den interessante og lærerige Øvelse forløb fuldt ud tilfredstillende.

Det store Opbud af Brandmænd samlede naturligvis en Mængde Tilskuere, der fulgte Øvelserne med ikke mindre Interesse end de Deltagende.

Interiør fra en brandstation.

Florida Westergaard, født i København i 1901 og kom til Hvidovre i 1921.

BÅLET BRÆNDER

Florida Westergaard fortæller om Skt. Hansbålet, som futede af før tiden.

Hele året samlede vi sammen til et Skt. Hansbål ovre på grunden bag ved åen. Her lå der en stor grund vestind til os. Folk kom ned på grunden med gamle sofaer og stole og alt sådan noget, som de så smed på bunken, så det var jo et bål uden lige, vi fik samlet sammen.

Men så her et par dage før Skt. Hans, så vågnede jeg ved, at hele stuen var lyst op, og det knitrede og gnaskede, og det gjorde ved. Tænk, så var der nogle, der havde lavet sjov og sat ild til det hele. Gnisterne fløj jo, men vi havde slanger med vand, hvis noget skulle gå galt, for det var træhuse, vi havde herude. Vores hus kunne være røget, hvis vi ikke var vågnet op.

Men vi måtte have brandvæsenet ud at slukke også, men det varede jo længe, inden de kom, for det var jo med hestevogn dengang. De kom og hældte noget vand på og fik det slukket.

Jeg var ret så chokeret dengang. Man bliver helt forskrækket af at opleve sådan noget. Huset risikerer jo at brænde, ikke? Man var ikke meget værd sådan en nat, det kan jeg da huske.

Den mystiske BRAND

Som omtalt har Politiet i Søndre Birk anholdt den kendte Digt track Rytter C. Schrøder, hvem man sigter for at have paasat en Idebrand, der Nytaarsaftensdag fandt Sted paa hans Ejendom paa Stenstykkevej 2, og i et lukket Grundlovsforhør hos Dommer Hilbert blev det besluttet at opretholde Anholdelsen.

Schrøder har hele Tiden nægtet at kende noget som helst til Branden, og til Støtte for denne Paastand har han hævdet at han sammen med sin Hustru forlod Huset ved 7-Tiden om Morgenen, medens Ilden først opstod ved Middagstid.

Politiet har imidlertid fundet adskillige Tegn, der tyder paa, at Branden er paasat. Saaledes har man kunnet konstatere Rester af et tændt Stearinlys, der har været opstillet paa Loftet, og den Omstændighed, at Schrøder er taget hjemmefra ved 7-Tiden om Morgenen, skulde saaledes ikke udelukke Muligheden af, at Branden først er opstaaet ved Middagstid.

Undersøgelserne i Sagen bliver derfor fortsat med uformindsket Kraft, og Schrøder, der stadig nægter sig skyldig, vil antagelig i Morgen atter blive fremstillet i Forhør.

Højsteret er uenig med Nævningerne

—::—
*Vognmand Carl Schrøder, der
blev fængslet, sigtet for Brand-
stiftelse. fik ingen Erstatning.*
—o—

Højsteret afsagde i Gaar en Dom, der ikke alene omstøder Landsrettens Afgørelse, men ogsaa indeholder et Memento til Nævningerne. Sagens Forhistorie og dens senere Udvikling ved Domstolene er ikke uden Interesse.

Den 31. December sidste Aar opstod der en mindre Ildebrand i et lille Bindingsværkshus i Hvidovre hos Vognmand Carl Schrøder. Ilden var utvivlsomt paasat, og kort Tid efter Branden blev Schrøder anholdt og senere

fængslet for et Tidsrum af 14 Dage sigtet for forsættlig Brandstiftelse.

Da der blev rejst Tiltale mod ham, begærede han Sagen paadømt ved Nævningetinget, og her blev han pure frifundet. Retsformanden lod i sin Tale til Nævningerne tydeligtskinneigennem, at Beviserne var meget spinkle, og Nævningerne var da ogsaa kun 10 Minutter om at frikende Vognmand Schrøder.

*Tilkendt Erstatning ved Lands-
retten.*

Schrøder krævede nu Erstatning for uforskyldt Anholdelse og Varetægtsfængsel, og Landsretten tilkendte ham 1000 Kr., hvilket Beløb han erklærede sig tilfreds med.

Men Anklagemyndigheden var mindre tilfreds med den trufne Afgørelse, Sagen blev appelleret til Højsteret, og forleden faldt Dømmen: Carl Schrøder kendes uberettiget til at faa Erstatning

af Statskassen for den ham over-
gaaede Anholdelse og Fængsling.

Højesteret fremdrager et Mo-
ment, som baade ved Nævninge-
tinget og i Landsretten blev ind-
gaaende drøftet, nemlig Carl
Schrøders Indkøb af Petroleum i
Dagene umiddelbart før Bran-

den. Højesteret læser Vidneud-
sagnene saaledes, at det maa an-
ses for sandsynligt, at Schröder
har købt Petroleum netop den
Dag, Ilden udbrød. Denne Opfat-
telse har været medvirkende til,
at Schröder ingen Erstatning
faar.

Højesteret tager Afstand fra Nævningerne.

Ved sin Dom har Højesteret
altsaa erklæret sig uenig med
Nævningernes Afgørelse. Thi naar
man i et Tilfælde som det fore-
liggende kender en Person ube-
rettiget til Erstatning, er det ud
fra Retsplejelovens Paragraf 792,

der aabner Mulighed for Erstat-
ning, med mindre de fremkomne
Oplysninger dog giver begrundet
Formodning for, at han er skyl-
dig i den Forbrydelse, for hvil-
ken han var fængslet.

Gammelgaard nedbrændt.

Mandag d. 7 Juni nedbrændte
Gammelgaard ved Mellemdigsvej
til Grunden.

Ilden opstod paa Loftet over
Brøndehuset, og med rivende Hast
bredte Ilden sig til den øvrige
Del af Bygningen, som paa et

Øjeblik var omspændt af Luerne
Falck mødte paa et Kvarter
med sit Zoubrandvæsen; men alt
Haab om at redde Bygningen var
paa Forhaand udelukket, og da
der tillige saa godt som intet Vand
var i de omliggende Brønde; opgav

han hurtig Arbejdet og kørte hurtig bort igen. Branden samlede hurtig en Del Tilskuere, og vore raske unge Mennesker deltog med Liv og Lyst i Redningsarbejdet ledet af den fremragende Brandfoged Herr Andersen „Bracica“.

3 Timer efter Brandens Opkomst kørte en „Vippe“ frem paa Brandstedet, de raske Redningsmænd glædede sig allerede til lidt Aftveksling fra Arbejdet; men — ved nærmere Eftersyn viste det sig at være Hvidovre Brandsprøjte, som nu mødte frem for at tage en Dyst med de hændende Flamme. Nu kom der Liv i Arbejdet igen.

Forpagter Schraeder mødte med en stor Tønde Vand, og efter kort Tids Forløb masøde den første Straale sig ud af Straalerøret; men o Ve! Sprøjteføreren havde skrevet forkert Adresse paa den, den ramte Schraeder i hans morgenfriske, blussende Ansigt, til stor Morskab for det kaade Mandskab, men Forpagteren tog det ilde op, han vendte Køretøjet og kørte hjem igen med Vandet. Nu var gode Raad dyre; men Brandfogeden fandt de „Vises Sten“ — han rekvirerede et Par Kasser Øl, og medens de raske Brandsvende slukkede Tørsten, slukkedes Ilden — om det var Øllet, der gjorde Udslaget, skal jeg lade være usagt.

Gammelgaard ejedes af Snedker Lomholt, som selv beboede Ejen-

dommen tilligemed Gartner Larsen. Der blev hele Dagen afholdt Brandforhør paa Rishjerggaard.

I Forhøret, der lededes af Hr. Overvagtimester Bertelsen, fremkom at Ilden maattet være paasat, den var lige antændt, da han opdagede den.

Overvagtimester Bertelsen havde foretaget en omhyggelig Afhøring af en Mængde Vidner; men ingen havde fra nogen Side set nogen somhelst fjerne sig fra Brandstedet. Lomholts Hustru, der sov i et Værelse, der kun var adskilt fra Brændehuset med en $\frac{1}{2}$ Stens Mur, har ingen Støj hørt derfra.

Hun forklarede, at hun kunde høre den mindste Lyd, der forekom i Brændehuset. Trods Politiets energiske Arbejde lykkedes det ikke at opklare, hvorledes Branden var opstaaet, og ved Forhørets Slutning blev Snedker Lomholdt sat under Anholdelse, sigtet for Brandstiftelse. Politiet støtter Sigtelsen paa, at det to Gange tidligere er brændt for Lomholdt og hvoraf den ene Brand endnu ikke er opklaret. Ved Redaktionens Slutning er der endnu ikke fremkommet noget nyt i Undersøgelsen. Lomholdt havde forsikret i Landbygningernes alm. Brandforsikring for ca. 12 000 Kr., saa godt som alt hans Indbo brændte. Løsøret var forsikret i „Danmark“.

Af Larsens Indbo blev det meste reddet, han har forsikret i Kgl.

octr. Brandforsikring for 8000 Kr. | Berggren, der udstykkede Gam-
Gammelgaard var en af vore | melgaard. Berggren, der paa den
ældste Gaarde, den blev til Aar- | Tid ejede 4 Gaarde i Hvidovre,
hundredeskiftet drevet som Avls- | overdrog senere dem alle til et
gaard, sammen med Bredegaard, | Konsortium, der har foretaget den
af den da kendte Løjtnant Brusch | øvrige Udstykning.
der solgte Gaardene til Mejeriejer

